

Odprem oči (poln tonov in oblik),
na sredo zrkel pal je oreh sonce,
z zobmi ga strem – same pikapolonce
v zrak blisnejo kot v žicah kratek stik.

Rade
Krstić

Dve kratki prozi

Seznam

»Pot neizprosnega maščevanja
je posuta z mnogimi trupli.«

Tisti, ki v smrtnem strahu, da ga ne bo več, zakriči in se zgrudi v naraščajoči grozi; tisti, ki se zagleda v zrcalu razbeljenih črk in si zapomni, kam je pokazala luč; tisti, ki se zapre na podstrešje z eno samo željo v prsih in v medlem blišču pozabi na vse strahove in bojazni; tisti, ki je med preroškimi znamenji svojih besed odkril najbolj oddaljene sveto-ve; tisti, ki teh nikoli ne odkrije; tisti, ki je z rokami oprt na zadnje

drevo in išče najbližjo vejo na njem; tisti, ki z orjaškimi kavljji sega v morje, da bi zvelkel na dan truplo usmrčenega; tisti, ki na polju zagleda marjetico in ji začne trgati liste; tisti, kateremu sovraštvo zamegli um, tako da ne loči več prijateljev od sovražnikov; tisti, katerega so pokopali tja, kjer je pokopana njegova v smrt prirasla beseda; tisti, ki ni nobena metafora, ampak z neznanskimi kriki vznika iz studencev mračnih voda; tisti, ki beži od samega sebe, in tisti, ki je prestreljen od neimenovanega.

Tisti, ki vsako noč joče ob nasmejanem prividu, katerega robovi se nabirajo v gubah težke zavese; tisti, ki blodi skozi čudovito meglico v najvišji samoti; tisti, ki v plamenih zagleda odrešilno fiziko v ogenj položene krvi; tisti, ki pesmi drugega bere na glas v samoti svoje začudene sobe; tisti, ki ob izdihu svetlobe s stropa vztrepeta v neživem mraku; tisti, ki je zaslišal v grmovju razpadanje najtršega zrna; tisti, ki mu prsti zbežijo čez orošena stekla očal ali po licu, ki je uplahlilo od mrgolečega srha pod kožo; tisti, ki sesa kri svojega lastnega vdovstva ob uri, ko se stakneta ustnici v zadnje slovo; tisti, kateremu neubranljive misli ne dopuščajo razkolov ali predhodnice; tisti, kateremu zenica pove, kdaj je skrajni čas, in tisti, ki se levi v najtišji žvižg vetra.

Tisti, ki sam zase ne ve, ali je ali ni; tisti, ki so njegove roke nerodo-

vitna zemlja pod krili neslišnosti; tisti, ki ga globoke misli pahnejo v prepad, odkoder ni vrnitve; tisti, ki iz najmanjšega vrča izlije neznana znamenja svojih sanj; tisti, ki je na dno poslal temno tančico nikoli rojenega greha; tisti, ki je v sanjah zagledal mrliča in z njim ostal v družbi vse do današnjega dne; tisti, ki pred svojimi očmi pohablja kali nemogočega; tisti, ki iste spreminja v predmet svojih raziskovanj; tisti, ki ga je zamikalo oditi in je odšel predaleč, in tisti, ki brez besed opazuje nastajanje ščipa; in tisti, izmučen od vseh svojih misli in besed, ki z živim peresom kaže neponovljivost odsotnega giba.

Tisti, ki mu solza zastane v očesu, odprtem za najkrajši pogled; tisti, kateremu je v slast cvreti se v ognju izpuljenih las; tisti, ki našteje preveč, a ne ve, da je preštevanje premalo; tisti, ki drvi po nepremakljivih tirih zadržanega diha in se ne zaveda, da je poslednji vagon prazen; tisti, kateremu otopi korak na poti v nedotakljivi svet mrtvih; tisti, ki ne pogreša svojega bližnjega, če mu ta ne pokaže svojega groba; tisti, ki ob grobu stoji in bo ob grobu ostal živ zakopan, ne glede na klice od zadaj; tisti, ki skozi to ali ono obzorje prehiteva svoje misli in prevzema njihovo brezhibno negibnost; tisti, ki se na mizi igra s kockami, ne da bi kdajkoli tvegala; tisti, ki bo s telesom in dušo izginil v najvišjih valovih svoje nečutnosti, in tisti, ki se bo vtisnil v spomin.

Tisti, ki bo skoz obličje, ki ga išče, namenjen prihodnosti; tisti, kateremu duša leži na najglobljem dnu, ki ga morje premore; tisti, ki si natika maske v slovo od sveta; tisti, ki ga svetloba votli od znotraj; tisti, ki na robu sveta odrine vse vezi; tisti, ki v smrti molči besedo, hladno kot vrč; tisti, ki se na obali nenehnih sončnih zahodov skriva za drevo življenja; tisti, kateremu smeh poide v kapljo grenkobe, v grimaso, ki jo na robu ustnic ali lic izkleše usoden udarec; tisti, ki ga groza razjeda bolj kakor žerjavica; tisti, ki bolečine ne spusti z vajeti svoje predrte lobanje; tisti, ki si rane premaže z žveplom in zraven doda ščepec bele soli; tisti, ki v morje potone in nastavi vrat ostrinam pozabljen pesmi.

Tisti, ki ga iz koraka v korak spremlja dih iz neznanega grla, iz neznanih pljuč, iz te ali one sinjine nevidnega; tisti, ki v nesmrtni tišini zelenega bronca zasliši šepet minljivih stvari; tisti, ki je oplojen in omamljen od mrtvaškega uda podzavesti; tisti, v čigar ustih bo omrtvičeno vse, kar roma iz luči v luč; tisti, ki bo v starem vodnjaku iskal vodo za svoje nič hudega sluteče bodalo; tisti, ki so mu oči izključvale v belo kost zasajeni pogled; tisti, čigar mrtvaški prt bo zlezal čez sarkofag in prešinil najnežnejšo dlan; tisti, ki je obvisel med peklom in ničem na najvišjem stebru; tisti, ki ga nikoli ne bo na spregled; tisti, ki se je utopil v zenici čiste misli, kjer ni več nobenih skrivnosti; tisti, ki bo padel šele takrat, ko bodo padli vsi drugi, in tisti, ki med knjigami zaspi s premeškimi vekami.

Tisti, ki v skoku zazna, da se je preveč odmaknil od roba; tisti, ki se obda z obzidjem tujih idej in gleda naravnost v oči sogovornika; tisti, ki pade v naročje neslišnih besed in dvigne roko v pozdrav; tisti, ki v svojem življenju nikdar ni prišel do vrat svoje prve besede; tisti, ki nikomur ne prižiga sveče, in tisti, ki mu v prsah razbija, ko se ozre; tisti, prav tisti, ki

nima počitka, ki nima miru, ki ga skoraj več ni; tisti, ki reče: »ZALIL SEM JO, NJO, SVOJO VEČNO SPREMLJEVALKO, SVOJO LJUBICO, SVOJO DRAGO LILJO, CVET, KI V SVOJEM SNU NE BO ZAZNAL KRVI MOJE ROKE!«; tisti, ki so zraven in nič ne rečejo, in tisti, katerim je malo mar; tisti, ki so eno bitje, ena sama beseda, zgolj šum, zaprt v oko, začaran v kapljo, prabit na molk; tisti v mrzlo zlatem trenutku dogorevanja.

Tisti, ki zadnji stoji na kamnu sveta in potrpežljivo zre v najdaljši zaton sonca; tisti, ki neha, ko nič več ne more nehati; tisti, ki je pozabil na oblake in na tisto, kar skrivajo; tisti, ki vegetira kot rastlina, ki so jo izruli s koreninami vred; tisti, ki so mu zadale smrtni udarec besede njegove neskončne ljubezni; tisti, ki izza sija ugaslih zvezd pelje skozi privide; tisti, za katerim ne bije noben zvon; tisti, ki je zapuščen, pozabljen, odmaknjen svetu in njegovim oblikam; tisti, ki se ne okoplje v nobenem dovolj temnem zlatu; tisti, čigar mrtvaški spreved je vprežen v nikoli zasukane glave; tisti, ki posluša prasketanje ognja v črnih dlaneh nobenega sija; tisti, ki v izbrisani sledi zapušča najslavnejša čela, in tisti, ki v večnem izgnanstvu ne najde boljše poti.

Tisti, ki se na rešetkah sanjske svetlobe precedi skozi mehke robove; tisti, ki med neštetimi podobami hrepeni kot zavesa, ki jo je zaneslo čez oder; tisti, ki ga izkoplje iz groba živi blisk najkrajše noči; tisti, ki mu glava klone čez mizo, ko so bolečine neznosne in krči prehudi; tisti, ki se pokrije z nikoli stkano tančico, katere niti visijo z najdaljših vej; tisti, ki mu roka drhti od trenutka do trenutka, in tisti, ki nima nobene roke; tisti, ki bo zdaj zdaj legel in zaspal; tisti, ki bo zaprl oči in ne bo rekel nobene več; tisti, ki mrtev hodi po strehah tega ali onega smisla; tisti, ki ga ne more izreči nobena beseda ob točno določeni uri; tisti, ki v čistemu vinu nehanja, namenjenemu rojstvu in smrti, stre vse razdalje; tisti, ki je slep krik sveta nad neminljivimi vekami, in tisti, ki ob zori sedi tam, kjer ga nihče več ne čaka.

Tisti, ki je sneg, ki je trava, ki je oblika vseh vrst; tisti, ki na pesku postaja vedno bolj prosojen; tisti, ki je kapljica ponorelega niča, razbit od svojih razklanih korakov in od človeške samote, ki je stisnjena v pesem; tisti zatiralec in teptač, tisti iz tega in onega sveta, žrtveni dar sebi in drugemu, tisti ne iz mesa ali krvi, tisti par stisnjenih dlani, zaprtih v večno premisslanje... in slednjič tisti, ki je nevaren, tisti, ki ga ni treba, ki je odveč, ki moti... tisti, tisti, tisti poslednji na seznamu.

Sedež

Treba se je dobro usesti, se dobro pričvrstiti, to je zelo pomembno, od tega je odvisno vse ostalo, vse, kar bi se dalo ali ne, vse, kar bo, ne glede na občasne sunke od spodaj, ne glede na občasne sunke od zgoraj, ne glede na občasne sunke od zunaj ali znotraj, zaživelo pred temi ali onimi očmi, pred tem ali onim muzanjem, pred to ali ono kadenco, spredaj ali zadaj. In tisto, kar je najbolj pomembno, tisto, kar ni odvisno od občasnih sunkov od spodaj, od občasnih sunkov od zgoraj, od občasnih sunkov od zunaj ali

znotraj, od vseh občasnih sunkov, ki pa niso več sunki, temveč metafore, treba je nastaviti, če se še da nastaviti, uho, poluho, ušesce, in prisluhniti, če se še da prisluhniti, najmočnejšemu sunku, če je še sunek, od tam, če je še tam in če tja sploh še kdaj pride, od koder se sliši tisto, čemur smo hoteli prisluhniti. Uho naj ne bo preveč napeto, ker to moti, ker se to slabo sliši, ker bi to lahko povzročilo kvečjemu kaj takega, kar bi drugače zvenelo, kar bi izgubilo svojo indeklinabilnost ali pa bi, če bi, zazvenelo v popolnoma nasprotnem predznaku.

Sedež naj bo elastičen in hitro premakljiv, malo iz lesa, malo iz kovine, na nogah naj ima pričvrščene gumijaste podstavke z največjo možno fleksibilnostjo, če pa to ne zadošča, jih je treba premazati z najbolj skrbno izbrano frakcijo naftnih derivatov (glede natančnosti: gre za čimbolj ekonomičen sedež te ali one vrste, ki je lahko visok ali nizek, po želji). Glede premazovanja: gre za metaforo, ki rabi kot pripomoček, a pri tem ali onem namenu ni zanemarljiva. V sedežu je neke vrste atonalnost, ki rahle krče v mišicah omili ali jih strne v kriptogram, zadovoljiv za mišico in poguben za krče. Zato se ga je treba lotiti precizno.

Ob sedežu ali daleč od njega so razvrščene miza, elektroakumulacijska peč, stojalo za rože ali zvočnik visoke hi-fi kvalitete. Na enega od teh je treba postaviti stroj, nalivno pero, nožič, držalo kakšnega skalpela ali kaj takega, kar ne bo skalilo miru oziroma zavedanja, da v sobi res stoje samo nujne stvari. Glede tega: gre za tisto zavedanje, ki je skrito tem ali onim očem, temu ali onemu muzanju ali tej ali oni kadenci, spredaj ali zadaj, in ki povzroči to, da ni nobenega sunka od tod ali od ondod. Pravzaprav v tej fazi od ondod. Vsaj nekaj od naštetega je treba postaviti na nekaj od še enkrat naštetega in z nekaj preciznosti še nekaj, kar skali mir oziroma zavedanje, da se v sobi nahajajo samo nujne stvari, odstraniti. To je le nekaj od vsega. Nekaj drugega pride na vrsto. Glede prejšnjega: mir je redko skaljiv, včasih pa se pojavi nekaj, kar mu v nekaj sekundah spremeni latentno stanje, ga nekako loči od te ali one oblike zavedanja, in edino, kar bi mu lahko povrnilo bistrost in ambivalenco, je sunek od tod ali od ondod. V tej fazi prej od tod. Odstranjevanje ne sme biti vnaprej definiran proces ali reakcija tega ali onega mentalno rezerviranega čuta, gre za znano in neznano ušesu, polušesu, ušescu, ki ne sme biti preveč napeto. V tem je osnovnošolska napaka, v tem, kar ne glede na občasne sunke od spodaj, ne glede na občasne sunke od zgoraj in ne glede na občasne sunke od zunaj ali znotraj zaživi.

Čez mizo je pogrnen prt, ki je z vzorci ali brez, po želji, na elektroakumulacijsko peč pada težka zavesa z vzorci ali brez, zopet po želji, in na stojalu za rože je lonček za rože prazen ali napolnjen z zemljo (glede zemlje: ob ugodnih trenutkih, če je uho previdno, skratka, če je dovolj napeto (v tem primeru je napetost nujna) in pozorno (v tem primeru je pozornost pripomoček, ki rabi kot metafora, a je pri tem ali onem namenu zanemarljiv), more zaznati sunek od znotraj, sunek iz samega srca zemlje, ki nikakor ni zanemarljiv). Zvočnik visoke hi-fi kvalitete ima na sprednji strani nameščen tako imenovani »grill«, ki ščiti njegovo notranjost pred prahom in ostrimi predmeti, kot so lahko robovi pisalnega stroja, nalivno pero, nožič, držalo kakšnega skalpela in podobno. Ker bi lahko nekaj od tega skalilo mir oziroma zavedanje, da so v sobi samo nujne stvari, je zvočnik tukaj odveč.

Naslednji korak je najpomembnejši. Zavesa z vzorci ali brez moti elektroakumulacijsko peč pri njenem delovanju, namreč zrak, ki v toplih spiralah uhaja iz rež na spodnjem koncu peči, nima prostora, da bi nemo-teno krožil po sobi in jo polnil z zadovoljivo količino toplotne energije, ker se vsa ali nekaj nje zadrži izza zavese pri oknih. Poleg tega njena masivnost priča o tem, da je vzdolž celega zida, da preprečuje svetlobne sunke od zunaj in prej omenjeno kroženje toplega zraka od znotraj. Zaveso je treba odrezati.

V tem je velika zanimivost, ker se da odrezane kose te masivne zavese uporabiti kot prt (z vzorci ali brez) za čez mizo. Glede tega: v takšnih prtih je neke vrste podobna atonalnost kot v sedežu, ki je elastičen in hitro premakljiv, malo iz lesa, malo iz kovine. Podobnost je naravnost osupljiva, saj se jo da takoj zaznati. Glede vzorcev: v njih ni nobene atonalnosti ali vsaj sprejemljive indeklinabilnosti, ki bi mogla biti zanimiva, zato so vzorci zanemarljivi kot pripomoček ali metafora. V tej fazi bolj kot pripomoček.

Čez mizo pogrnen prt je treba zamenjati z enim izmed kosov odrezane zavese, ker bo vegetacija obeh mize in sedeža, nenehno prežeta s kar najbolj ugodno derivacijo teh ali onih sunkov od zunaj ali od znotraj ali od spodaj oziroma od zgoraj. S stojala za rože je treba vzeti lonček za rože, če je prazen, ga je treba vreči v koš za smeti, če pa je napolnjen z zemljo, se je treba odločiti, ali naj ostane v lončku za rože, ki ga bomo skrbno položili na tla, ali pa jo je treba v čimkrajšem času stresti na ista tla iz istega lončka za rože. Tukaj se odpirajo pomembna vprašanja glede tal: ali so počiščena z metlo in premazana z najbolj skrbno izbrano frakcijo naftnih derivatov, kar je treba natančno preveriti; ali njihova gladka ali hrapava površina dopušča namestitev lončka za rože, ki je prazen ali napolnjen z zemljo, in s tem najugodnejši odnos vseh nujnih stvari v sobi; in nazadnje, ali uho, poluho, ušesce more prestreči, če je previdno, dovolj napeto in pozorno, kakšen sunek od spodaj, izpod tal, ki je vsekakor zanemarljiv, kadar gre za odnosa zemlja-tla oziroma lonček za rože z vzorci ali brez-skrbno izbrana frakcija naftnih derivatov.

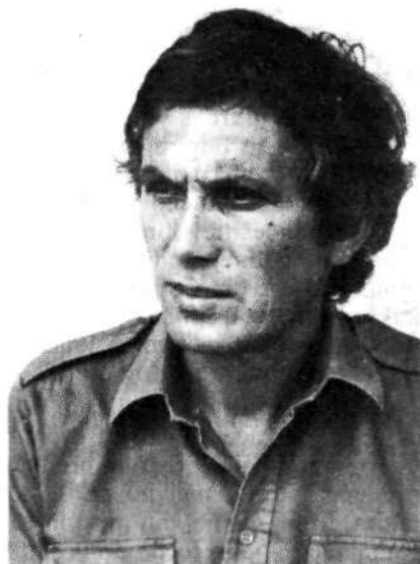
Druga možnost bi bila ta: če je mogoče zemlja premokra ali presuha, če je iz nje začel poganjati cvet, kaktus, krokus ali vsaj en list, je zemljo treba razrahljati z ostrim predmetom, kot so na primer ta ali oni rob pisalnega stroja, nalivno pero, nožič, držalo kakšnega skalpela ali s čim takim, to pa nič ne kali miru in zavedanja, da so v sobi samo nujne stvari. Rahljanje je poln, točno določen proces z vnaprej definiranimi predznaki in ta ali oni mentalno rezervirani čut reagira v skladu z znanim in neznanim. Glede ušesa: sliši, pravilno in v pravilnem zaporedju, kakor si sledijo sunki, ni preveč napeto, je v nekakšnem latentnem stanju, ki se ga ne da spremeniti ali ločiti od te ali one oblike zavedanja, njegova bistrost in ambivalenca sta v odprtem sožitju z mizo in sedežem, ki sta v tej fazi čista metafora in pripomoček.

Tretje možnosti z zemljo ni. Stojalo za rože je zdaj brez lončka za rože in nanj je treba postaviti skrbno zložene preostale kose zavese, iz katere smo dobili večje število prtov za čez mizo. Med tema dvema ni nobenega odnosa zemlja-tla oziroma lonček za rože z vzorci ali brez-skrbno izbrana frakcija naftnih derivatov, je pa odnos stojalo za rože-sedež, ki presenetljivo posega v področje atonalnega zblíževanja stvari in pojmov. Glede tega: gre za iracionalen odnos, ki s prejšnjo metaforo odkrije še enega, še bolj

perečega in zanimivega: odnos zemlja–zrak, ki nemoteno kroži po sobi in prihaja iz rež na spodnjem koncu elektroakumulacijske peči. Ta odnos je vtkan v prejšnja dva in ga je treba razumeti kot preseganje tistega dela zavedanja, ki rahle krče v mišicah dvigne do samega ušesa, kjer vegetacija mize in sedeža preide v poslednjo fazo in zaključen kriptogram. Tu ni nobenega pripomočka ali metafore.

Treba je počistiti tla in s tem lončku za rože z vzorci ali brez omogočiti porajanje odnosa zemlja–zrak, ki nemoteno kroži po sobi in prihaja iz rež na spodnjem koncu elektroakumulacijske peči, kar pomeni, da bo skrbno izbrana frakcija naftnih derivatov, nanesena na gumijaste podstavke z največjo možno fleksibilnostjo, postala predznak za čimbolj ekonomičen, elastičen in hitro premakljiv sedež te ali one vrste. Druge možnosti s sedežem ni.

Pesmi

Tone
Kuntner

ŠE TO POLJE   Še to polje
zorjem spomladi.
Podorjem,
kar je na tleh obležalo.

Še ta semena
v polje posejem.
Posejem,
kar je v dlaneh ostalo.